

РЕЦЕНЗИЯ

НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЯ „СОЦИАЛНА РАБОТА В ЗАЩИТЕНИ ЖИЛИЩА“ НА НАДЯ ВЛАЙЧЕВА ВЛАЕВА

ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНО-ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН „ДОКТОР“

РЕЦЕНЗЕНТ ПРОФ. ГЕОРГИ ВЕЛКОВ КОЛЕВ, ДИН

В изпълнение на Заповед № 983 от 19. 04. 2018 г. на Ректора на Тракийски Университет, Стара Загора, за определяне на научно жури, представям своята рецензия по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от докторант на самостоятелна форма на обучение Надя Влайчева Влаева

1. Биографични данни за кандидата

Надя Влайчева Влаева е завършила Медицински факултет на Тракийски Университет през 2006 г. с образователно-квалификационна степен „бакалавър“ по специалност „Социални дейности“, а през 2008 г. придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Социална работа и медиация“. През 2014 г. е зачислена като докторант на самостоятелна форма на обучение по специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Социални дейности)“ към катедра „Социални дейности“ на Медицински факултет, Тракийски Университет, Стара Загора с научен ръководител проф. Емилия Масларова.

Надя Влаева е асистент в катедра „Социални дейности“ на Медицински факултет от 2014 г., където продължава да работи. Провежда семинарни занятия по дисциплината „Основи на социалната работа“. Възложени са й лекционни курсове по дисциплината „Социална работа с лица с психофизически нарушения“ и „Социални проблеми на лица с психофизически нарушения“.

Академичната си кариера Надя Влаева съчетава успешно и с позицията на социален работник в услугата Защитени жилища.

2. Представена процедурна документация

Биографичната документация, научноизследователският комплект материали – дисертация, автореферат, публикации, свидетелствата за научноизследователската и преподавателска дейност на асистент Надя Влаева са подредени и съдържателно съответстващи на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБългария, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в Тракийски Университет. Изпълнени са и критериите за оценяване на кандидати за получаване на научна степен „доктор“ по „Социални дейности“ на Медицински факултет, ТрУниверситет (Приложение 8.3.2 към ПРАСТрУ).

Положени са с отличен успех изпитите от индивидуалния учебен план на докторантката. Има участие в различни курсове, доказано с приложени сертификати за обучение по английски език, биостатистика, компютърна грамотност, пълнотекстова и наукометрична информация от базите данни ScienceDirekt, Scopus и Mendeley Elsevier, помагачи технологии за комуникация чрез поглед и др.

3. Характеристика на дисертационния труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд е в общ обем от 272 страници, които включват: въведение, три глави, заключение и изводи, библиография и 4 Приложения. Включени в разработката са 34 Таблици и 33 Фигури. Библиографията обхваща 154 източника.

Актуалността на проблема за социалната работа в услугата Защитени жилища е изведена и защитена в контекста на реформата в социалната сфера и новата философия на държавна политика в областта на социалните услуги. С особена категоричност е констатацията на авторката, че независимо от заявката в публичното пространство за започнала реформа, цялостен и синхронизиран подход за приобщаване и активна подкрепа и включване на различни уязвими групи, не е установен.

Предмет на анализ в цялостния дисертационен труд са практическата социална работа и социалния работник в услугата Защитени жилища. Докторантката си поставя за *цел: установяване на спецификата на социалната работа в услугата Защитени жилища и нейната рефлексия в професионалния профил на социалния работник чрез обвързване на данни от проведено емпирично изследване.* За постигането на тази цел, анализът на

разработката е организиран в решаването на логично обвързани и прецизно формулирани задачи. Изведени са изследователските методи.

Общата концептуална рамка на дисертационния труд е изложена в първа и втора глава.

Анализът в *първа глава* е насочен към изясняването на две основни понятия – социална политика и социална работа. Изразена е приобщеност към едно конкретно разбиране на социалната политика. Професионалната идентичност на социалната работа в условията на българската практика е задълбочено осмислена. В критичен дискурс реформата в социалната сфера относно социалните услуги е разгледана през анализ на процесите на „децентрализацията“ и „деинституционализацията“. Социалната услуга Защитени жилища и спецификата на социалната работа като основа на дейността в същата са представени в пълнота и на нивото на професионалната експертиза. Административните дейности, работата с близки и роднини и работата с общността са анализирани като основни опции, представящи спецификата на работата на социалния работник.

Втора глава проследява в подробен план международните и европейски нормативни регламенти за защита правата на хората с увреждания, като и тяхното влияние на националното ни законодателство. Очертан е новият подход, ориентиран към спазване на човешките права. Съвременното национално законодателство е проследено през правните актове, регулиращи качеството на услугата Защитени жилища, процедурите за нейното ползване и стандартите за предоставяне на същата.

Теоретичният анализ, съдържащ се в горе коментиранияте части на дисертационната разработка, носи характеристиката на задълбочено познаване на изследваната материя. Особено значение имат сравнителните анализи на съответните проблеми. Надя Влаева показва професионална ерудиция; стремеж да обхване колкото се може по-широко и по-комплексно цялата материя на изследваните проблеми и институции.

Емпиричното изследване, разположено в самостоятелната трета глава на дисертационния труд, е представено в три основни компонента – концептуален анализ, осъществяване на самото изследване и анализ на резултатите със съответните изводи. Концептуалният анализ съдържа необходимите стандартни елементи – цел, задачи, хипотеза, предмет и обект на изследването – прецизно формулирани и в подчиненост на

темата. Използвани са апробирани в изследователската практика методи, достатъчни по обем и валидност за доказване на изследователската хипотеза.

Изследваният контингент е подробно описан, изведени са социодемографските характеристики. Изследването на показателите „професионално прегаряне“, привлекателност на труда и социална креативност чрез съответните диагностики, както и обобщените резултати, показват амбицията на докторантката за отговор на едни от най-предизвикателните в социалната работа проблеми, а именно: за приобщеност на социалните работници към ценностите на социалната работа и за мотивите на придобилите специално образование да останат в професията Социална работа.

Като цяло – изследването, в т.ч. интерпретацията на резултатите е осъществено внимателно и видно носи белега от професионалния опит на Надя Влаева в услугата Защитени жилища. Това обяснява и убедителността на текстовете, в които тя отстоява своите тези.

4. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Посочените от докторантката приноси са логичен резултат от цялостния анализ в дисертационната разработка. Те могат да бъдат представени в два аспекта:

А. Научно теоретични приноси

- Систематизация на основните изследователски перспективи, концепции и детерминанти на социалната работа в услугата Защитени жилища;
- Разкриване на професионалния профил на социалната работа в условията на услугата Защитени жилища чрез осмислянето ѝ като: съвкупност от определени модели на поведение от една страна, и от друга, като средство за защита на социално изключени индивиди и групи

Б. Научно приложни приноси

- Резултатите от емпиричното изследване разкриват спецификата на труда на социалния работник от гледна точка на показателите „професионално прегаряне“, „привлекателност на труда“ и „социална креативност“ и тяхните корелационни зависимости.

- Извеждане на потребността от създаване на професионална среда, която да стимулира повишаването на удовлетвореността от труда на социалния работник в услугата Защитени жилища с намаляване на възможностите за формиране и проява на неудовлетвореност.
- Доказване на необходимостта от разработване и прилагане на програми, респ. стратегии, свързани с повишаването на привлекателността и престижа на професията на социалния работник чрез извеждане на нейната социална значимост. В тази връзка, и препоръката на докторантката да се потърсят и създадат перспективи за: професионално израстване в рамките на професията „Социална работа“, подобряване на условията на труд, увеличаване на възнаграждението, въвеждане на допълнителни обучения за професионално усъвършенстване и придобиване на умения за вземане на етични решения в проблемни ситуации, стимулиране на самостоятелността и на работата в екип.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Приложените към дисертационния труд публикации отразяват основните резултати от изследването на Надя Влаева.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът – формално и съдържателно отразява резултатите от изследването.

7. Бележки, препоръки и въпроси

В пълна удовлетвореност от представения дисертационен труд изказвам препоръка на ас. Надя Влаева със същата категоричност на отстояваните от нея становища да публикува резултатите от научно практическото си изследване.

8. Заключение

Представената дисертационна разработка има характер на завършен изследователски труд по актуални за българската практика проблеми. Налице е оригинално цялостно, богато и многостранно изследване на социалната работа в услугата Защитени жилища. Докторантката е демонстрирала способности за самостоятелно и оригинално научно

мислене и за научен критичен анализ, насочен към обосновани предложения за усъвършенстване на практиката на социалната работа. Трудът притежава съществени теоретични и теоретико-практически приноси.

Като имам предвид много доброто научно ниво на представения дисертационен труд, значителните научни и научнопрактически новости и приноси в него, научните постижения и преподавателския опит на докторантката в съответната област ПРЕДЛАГАМ на Уважаемото научно жури да присъди научната и образователна степен "доктор" в професионално направление „Социални дейности“, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното произво /Социални дейности/“ на **Надя Влайчева Влаева**.

19. 06. 2018 г.

Подпис.....

Проф. Георги Колев, дин